

Tweede Kamer der Staten-Generaal
 T.a.v. de voorzitter en leden van de Vaste Commissie VWS
 Postbus 20018
 2500 EA 's-GRAVENHAGE

Houttuinlaan 6
 3447 GM Woerden
 Postbus 2051
 3440 DB Woerden

Woerden,
 18 december 2019

Ons kenmerk:
 2019-013

Doorkiesnummer: 0348 - 75 35 72

T: 0348 - 75 35 00

F: 0348 - 75 35 01

Onderwerp:
 SO

Uw brief van:

E: info@mбораad.nl

www.mбораad.nl

Geachte voorzitter en leden van de Vaste Commissie VWS,

Op 4 december jl. stond op de agenda van de procedurevergadering van uw Vaste Kamercommissie het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Tabaks- en rookwarenbesluit om rookvrije schoolterreinen te introduceren. U heeft besloten om dit ontwerpbesluit aan te houden en eerst hierover een schriftelijk overleg te voeren met als inbrengdatum 19 december a.s. De PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, Vereniging Hogescholen en de VSNU onderschrijven volledig de doelstelling om te komen tot een rookvrije generatie in 2040. Wij geven u voor dit schriftelijk overleg graag een aantal aandachtspunten mee die we het afgelopen jaar ook bij het ministerie van VWS hebben aangekaart maar die we onvoldoende zien terugkomen in het conceptbesluit dat nu voorligt.

Te weinig rekening gehouden met verschillen tussen onderwijssectoren

Het conceptbesluit is een wettelijke verplichting die duidelijk is maar onvoldoende rekening houdt met verschillen tussen de onderwijssectoren bijvoorbeeld waar het gaat om de omvang en grootte van schoolterreinen. Naast verschillen in omvang van schoolterreinen zijn er wezenlijke verschillen in onder andere leeftijds- en leefstijlkenmerken van de deelnemerspopulaties binnen de verschillende onderwijssectoren. Dit conceptbesluit had meer rekening kunnen houden met deze verschillen omdat die van invloed zijn op de uitvoerbaarheid en haalbaarheid en per sector om maatwerk vragen. Ook is het in een aantal gevallen onhelder hoe 'rookvrije schoolterreinen' zich verhoudt tot het grondrecht van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van bijvoorbeeld studenten die wonen op een campus waarbij de studentenhuisvesting gelegen is op of grenst aan het schoolterrein.

1 augustus 2020 is wel heel dichtbij en kort tijd omdat in feite ook nu nog niet formeel bekend is hoe de wetgeving rookvrije schoolterrein er precies uit komt te zien. Verwachting is dat 'rookvrije schoolterreinen' in een aanzienlijk aantal gevallen zal zorgen voor overlast en irritaties in wijken en buurten rond de scholen. Om deze overlast tot een minimum te beperken is het nodig dat ook gemeentes zich goed voorbereiden op de inwerkingtreding van rookvrije schoolterreinen en actief beleid voeren om samen met scholen, de overlast (zeker in de beginfase) voor buurten en wijken te voorkomen of beheersbaar te houden. Scholen hebben in feite nu nog maar een half jaar tijd tot 1 augustus 2020. Deze veel te korte voorbereidingstijd vraagt wat ons betreft om soepel om te gaan met beboeting gedurende de eerste periode. Wij geven u daarom graag ter overweging mee om scholen gedurende de eerste periode, bijvoorbeeld de eerste twee jaar na inwerkingtreding van het besluit rookvrije schoolterreinen, vrij te stellen van beboeting.

Bied scholen een redelijke compensatie voor de kosten van rookvrije schoolterreinen

Scholen zullen kosten moeten maken om hun schoolterreinen rookvrij te maken en te houden. Het is niet iets wat ze er 'even' bij kunnen doen vanuit hun budgetten. In dit conceptbesluit ontbreekt het inzicht in wat 'rookvrije schoolterreinen' de scholen gaat kosten. Daarom hebben wij zelf een schatting gemaakt; we komen op een bedrag van ongeveer € 16 miljoen aan materiële kosten en ongeveer € 60 miljoen aan personele kosten. In totaal € 76.815.000: zie tabel in de bijlage. Dat is een fors bedrag en daarom adviseren wij u het ministerie van VWS het komende jaar in gesprek te laten gaan met de verschillende onderwijssectoren voor overleg over het compenseren van de scholen voor de kosten die zij moeten maken of al hebben gemaakt.

Gevolgen 'rookvrije schoolterreinen' op sociale veiligheid rond schoolterreinen

Na het rookvrij maken van de schoolterreinen, zal het roken zich verplaatsen naar de omgeving van de scholen en schoolterreinen. Dat brengt naast overlast ook veiligheidsrisico's met zich mee omdat (groepjes) studenten het schoolterrein moeten verlaten om te kunnen roken en dus aan het zicht van de school onttrokken worden. Studenten kunnen hierdoor bijvoorbeeld makkelijker worden benaderd door kwaadwillenden (loverboys, criminelen, drugsdealers etc). De mogelijke (en verwachte) negatieve effecten van dit conceptbesluit op de sociale veiligheid op en rond schoolterreinen vragen uw en onze blijvende aandacht.

Tot slot

De onderwijsraden willen zich hard blijven maken om te komen tot een rookvrije generatie in 2040. De onderwijsraden hebben hiervoor wel nodig dat u oog heeft voor onze ingebrachte zorgpunten.

Uiteraard graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

MBO Raad

Frank van Hout
Waarnemend Voorzitter MBO Raad

PO-Raad

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad

Vereniging Hogescholen

Maurice Limmen
Voorzitter Vereniging Hogescholen

VO-raad

Paul Rosenmöller
Voorzitter VO-raad

VSNU

Pieter Duisenberg
Voorzitter VSNU

Tabel: schatting kosten 'rookvrije schoolterreinen'

Onderwijs-sector	Aantal scholen*	Aantal locaties**	Schatting materiele kosten***per locatie	Materiële kosten totaal	Schatting personele kosten**** in FTE	Kostprijs 1 FTE	Totale personele kosten	Schatting totaalkosten rookvrije schoolterreinen
PO	6800	6800	€ 1.000	€ 6.800.000	0,05	€ 50.000	€ 17.000.000	€ 23.800.000
VO	635	1454	€ 2.500	€ 3.635.000	0,2	€ 50.000	€ 14.540.000	€ 18.175.000
MBO	66	400	€ 5.000	€ 2.000.000	0,8	€ 50.000	€ 16.000.000	€ 18.000.000
HBO	36	300	€ 5.000	€ 1.500.000	0,8	€ 50.000	€ 12.000.000	€ 13.500.000
WO	14	528****	€ 5.000	€ 2.640.000	1	€ 50.000	€ 700.000	€ 3.340.000
Totalen				€ 16.575.000			€ 60.240.000	€ 76.815.000

Tabel: schatting kosten rookvrije schoolterreinen

*Bron: conceptbesluit

**Bron: conceptbesluit (po), onderwijscijfers.nl (vo), en schatting (mbo, hbo, wo)

***Materiële kosten: bijvoorbeeld voor het verwijderen en/of vervangen van rookabri's, rookpalen, overdekkingen, asbaktegels, prullenbakken, markeringen en belijning, etc.

****Personele kosten: rookverbod voorbereiden, implementeren en handhaven, en de communicatie hierover richting ouders, leerlingen, studenten, medewerkers en medegebruikers, etc.

*****Voor de WO-sector is uitgegaan van het totaal aantal gebouwen in bezit van de 14 bij de VSNU aangesloten universiteiten. Daarnaast is uitgegaan van 1,0 fte per universiteit.

Voorbeeld:

1 basisschool heeft € 1.000 nodig voor aanpassingen aan zijn schoolterrein x 6800 basisscholen is dus een bedrag van € 6.800.000 aan materiële kosten.

1 basisschool heeft voor de voorbereiding en handhaving van rookvrije schoolterreinen voor 0,05 fte aan personele inzet nodig. Dat is dus € 2.500 x 6800 geeft een bedrag van € 17.000.000.

Het po en het vo hebben een deel van de genoemde kosten al gemaakt in de afgelopen periode waardoor de schatting wellicht iets te ruim is genomen. Hetzelfde geldt in mindere mate voor het mbo, hbo en wo.

De verwachting is dat genoemde totale kosten eenmalig zijn. Als 'rookvrije schoolterreinen' is 'ingeburgerd' kunnen de kosten voor handhaving uit de reguliere onderwijsbudgetten worden betaald.